

Subsidieregeling prekwalficatie ESA-programma's

Regeling van de Minister van Economische Zaken van 12 november 2003, nr. WJZ 3055650, houdende vaststelling van regels voor de vaststelling van subsidies in het kader van prekwalficatie voor ESA-programma's (Subsidieregeling prekwalficatie ESA-programma's)

De Minister van Economische Zaken, Gelet op artikel 3 van de Kaderwet EZ-subsidies;

Besluit:

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. minister: de Minister van Economische Zaken;
- b. ondernemer: een natuurlijke persoon of rechtspersoon, niet zijnde een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, die een onderneming in stand houdt;
- c. groep: een economische eenheid, waarin organisatorisch zijn verbonden:
 - 1°. een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon, die direct of indirect:
 - meer dan de helft van het geplaatste kapitaal verschafft aan,
 - volledig aansprakelijk vennoot is van, of
 - overwegende zeggenschap heeft over een of meer rechtspersonen of vennootschappen, en
 - 2°. laatstbedoelde rechtspersonen of vennootschappen;
- d. samenwerkingsverband: een geen rechtspersoonlijkheid bezittend verband, bestaande uit ten minste twee, niet in een groep verbonden natuurlijke personen of rechtspersonen;
- e. project: een voor de ruimtevaart in Nederland nieuwe, planmatige activiteit met een looptijd van maximaal 36 maanden, bestaande uit industrieel technologisch onderzoek of pre concurrentiële ontwikkeling, gericht op het bijdragen aan de uitgangspositie van een ondernemer bij lopende of toekomstige ontwikkelingsprogram-

- ma's van het Europese Ruimte Agentschap (ESA);
 - f. industrieel technologisch onderzoek: het opdoen van nieuwe kennis met het doel deze te gebruiken bij de ontwikkeling van nieuwe producten, processen of diensten of om bestaande producten, processen of diensten aanmerkelijk te verbeteren;
 - g. pre concurrentiële ontwikkeling: het omzetten van de resultaten van industrieel technologisch onderzoek in plannen, schema's of ontwerpen voor nieuwe, gewijzigde of verbeterde producten, processen of diensten;
 - h. onderzoekinstelling: een rechtspersoon, niet zijnde een rechtspersoon die een onderneming in stand houdt, die activiteiten verricht met als doel de algemene wetenschappelijke kennis uit te breiden, zonder industriële of commerciële doelstellingen.
2. Een project heeft betrekking op een van de volgende producten of productieprocessen:
- a. met betrekking tot zonnepanelen:
 - 1°. ontwikkeling en onderzoek van materialen, componenten of productieprocessen,
 - 2°. gereedschapontwikkeling,
 - 3°. verbetering en innovatie van bestaande ontwerpen, producten of deelproducten of
 - 4°. voorontwerpen en ontwikkeling van nieuwe producten of deelproducten,
 - b. instrumenten voor aardobservatie of wetenschappelijke toepassing, nieuwe toepassingen voor payload van telecommunicatie- en navigatiesatellieten of hoogwaardige onderdelen voor lanceervoertuigen,
 - c. structuren voor lanceervoertuigen, structuren voor re-entryvoertuigen, systemen voor voortstuwing van satellieten of onderdelen daarvan, ontstekers voor raketmotoren, micrograviteit payloads of software voor test en simulatie, of
 - d. stand- en warmteregeling voor satellieten.

Artikel 2

1. De minister verstrekt op aanvraag een subsidie aan:
- a. een ondernemer die voor eigen

- rekening en risico een project uitvoert,
 - b. een onderzoekinstelling die voor eigen rekening en risico een project uitvoert, of
 - c. de deelnemers in een samenwerkingsverband die voor gezamenlijke rekening en risico een project uitvoeren.
2. Indien de aanvragers deelnemers in een samenwerkingsverband zijn, wordt subsidie verstrekt aan de deelnemers gezamenlijk en betaald aan de deelnemer die als indiener van de aanvraag is opgetreden.
3. Geen subsidie wordt verstrekt:
- a. indien voor het project reeds door de minister subsidie is verstrekt;
 - b. indien de aanvrager of een deelnemer in het samenwerkingsverband vóór het indienen van de aanvraag ter zake van het project reeds verplichtingen is aangegaan, anders dan bedoeld in artikel 4, vijfde lid.

Artikel 3

1. De subsidie bedraagt 70 procent van de projectkosten, maar niet meer dan € 350 000.
2. Indien ter zake van de projectkosten of een deel daarvan reeds door een ander bestuursorgaan of door de Commissie van de Europese Gemeenschappen subsidie is verstrekt, wordt slechts een zodanig bedrag aan subsidie verstrekt, dat het totale bedrag aan subsidies niet meer bedraagt dan het bedrag dat is genoemd in het eerste lid, noch, uitgedrukt in een percentage van de projectkosten, meer bedraagt dan het percentage dat is genoemd in het eerste lid.
3. Bij de toepassing van het eerste en tweede lid worden de bijdragen van derden, anders dan bedoeld in het tweede lid, met betrekking tot de projectkosten op de projectkosten in mindering gebracht.

Artikel 4

1. Als projectkosten worden uitsluitend in aanmerking genomen:
- a. de volgende rechtstreeks aan de uitvoering van het project toe te rekenen, na de indiening van de aanvraag

door de subsidie-ontvanger gemaakte en betaalde kosten:

- 1°. loonkosten, met dien verstande dat wordt uitgegaan van een uurloon, berekend op basis van het jaarloon bij een volledige dienstbetrekking volgens de kolom 'loon voor de loonbelasting' van de loonstaat van het betrokken directe personeel, verhoogd met de wettelijke dan wel de op grond van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst verschuldigde opslagen voor sociale lasten, en van 1500 productieve uren per jaar;
- 2°. kosten van aangeschafte machines en apparatuur, met dien verstande dat wordt uitgegaan van de aan het project toe te rekenen afschrijvingskosten, berekend op basis van de historische aanschafprijzen en de door de belastingdienst geaccepteerde afschrijvingstermijnen, met uitzondering van mogelijkheden tot vervroegde afschrijving, of lease-termijnen, met uitzondering van financieringskosten, en gebaseerd op de bedrijfseconomische levensduur;
- 3°. kosten van verbruikte materialen en hulpmiddelen, gebaseerd op historische aanschafprijzen;
- 4°. andere aan derden verschuldigde kosten, met uitzondering van binnenlandse reis- en verblijfkosten;
 - b. een opslag voor algemene kosten, groot 75 procent van de onder a, onder 1°, bedoelde kosten;
 - c. een opslag voor binnenlandse reizen verblijfkosten van 5 procent van de onder a, onder 1°, bedoelde kosten, indien sprake is van een samenwerkingsverband.
2. Kosten van machines en apparatuur die niet uitsluitend voor het project zijn aangeschaft, worden slechts als projectkosten op de voet van het eerste lid, onder a, onder 2°, in aanmerking genomen indien een door middel van een sluitende tijdschrijving vastgestelde urenverantwoording per machine respectievelijk van de apparatuur aanwezig is.
3. Voor de toepassing van het eerste lid worden winstopslagen bij transacties binnen een groep alleen in aanmerking genomen voor zover het gebruikelijk is die winstopslagen ook bij soortgelijke transacties buiten de groep in rekening te brengen.
4. De kosten worden in aanmerking genomen met inbegrip van omzetbelasting, indien de subsidie-ontvanger die de kosten heeft gemaakt omzetbelasting niet in aftrek kan brengen.

5. In afwijking van het eerste lid, onder a, worden met betrekking tot projecten waarvoor in de in artikel 7, eerste lid, eerste volzin, genoemde periode een aanvraag om subsidie is ingediend als projectkosten mede in aanmerking genomen kosten die zijn gemaakt en betaald na 1 januari 2003.

Artikel 5

1. Er is een Adviescommissie Ruimtevaart Technologie Ontwikkeling die tot taak heeft de minister op zijn verzoek te adviseren omtrent aanvragen om subsidie op grond van deze regeling.
2. De adviezen van de commissie gaan vergezeld van een deugdelijke motivering.
3. De commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste twee en ten hoogste zes andere leden. De leden zijn deskundig op het terrein waarop de commissie een taak heeft en zijn geen ambtenaren, werkzaam bij het Ministerie van Economische Zaken.
4. De voorzitter en de leden worden door de minister voor een termijn van ten hoogste drie jaar benoemd. Zij zijn te allen tijde opnieuw benoembaar.
5. De commissie stelt haar eigen werkwijze schriftelijk vast.
6. Een lid van de commissie neemt niet deel aan de voorbereiding en vaststelling van een advies, indien hij een persoonlijk belang heeft bij de beschikking op de aanvraag.
7. De minister kan waarnemers aanwijzen, die het recht hebben de vergaderingen van de commissie bij te wonen.
8. In het secretariaat van de commissie wordt door de minister voorzien.
9. Het beheer van de bescheiden betreffende de werkzaamheden van de commissie geschiedt op overeenkomstige wijze als bij het Ministerie van Economische Zaken. De bescheiden worden na beëindiging van de werkzaamheden van de commissie bewaard in het archief van dat ministerie.
10. De commissie verstrekt desgevraagd aan de minister de voor de uitoefening van zijn taak benodigde inlichtingen. De minister kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is.
11. De commissie stelt jaarlijks voor

1 april een verslag op van haar werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar. Op verzoek van de minister, maar ten minste elk vierde jaar, stelt de commissie tevens een evaluatieverslag op, waarin zij aandacht besteedt aan de doelmatigheid en doeltreffendheid van haar taakvervulling. Het jaarverslag en het evaluatieverslag worden aan de minister toegezonden en algemeen verkrijgbaar gesteld.

Artikel 6

1. Bij ministeriële regeling wordt een subsidieplafond vastgesteld voor het verlenen van subsidies op in een periode als bedoeld in artikel 7, eerste lid, ontvangen aanvragen op grond van deze regeling. Daarbij kunnen afzonderlijke subsidieplafonds worden vastgesteld voor bepaalde categorieën projecten.
 2. Het subsidieplafond voor het in 2003 verlenen van subsidies op aanvragen, ontvangen in de in artikel 7, eerste lid, vastgestelde periode, bedraagt € 5 899 143, waarvan:
 - a. € 2 268 901 beschikbaar is voor projecten die betrekking hebben op producten of productieprocessen, genoemd in artikel 1, tweede lid, onder a,
 - b. € 1 270 585 beschikbaar is voor projecten die betrekking hebben op producten of productieprocessen, genoemd in artikel 1, tweede lid, onder b,
 - c. € 2 123 691 beschikbaar is voor projecten die betrekking hebben op producten of productieprocessen, genoemd in artikel 1, tweede lid, onder c, en
 - d. € 235 966 beschikbaar is voor projecten die betrekking hebben op producten of productieprocessen, genoemd in artikel 1, tweede lid, onder d.

§ 2. Aanvraag en beslissing op de aanvraag

Artikel 7

1. Aanvragen om subsidie op grond van deze regeling moeten zijn ontvangen in de periode van 15 november tot en met 15 december 2003. Bij ministeriële regeling worden de volgende perioden vastgesteld waarin aanvragen om subsidie op grond van deze regeling moeten zijn ontvangen.
2. Een aanvraag om subsidie wordt ingediend met gebruikmaking van het origineel van een ondertekend formu-

lier, dat is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 1.

3. De aanvraag gaat vergezeld van een projectplan en een begroting voor het project alsmede van andere bescheiden, overeenkomstig hetgeen in het formulier is vermeld.

4. Indien de aanvraag een project betreft dat wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband, dient een der deelnemers in het samenwerkingsverband de aanvraag mede namens de andere deelnemers in en gaat de aanvraag vergezeld van de overeenkomst waarin de samenwerking tussen de deelnemers in het samenwerkingsverband is geregeld, overeenkomstig hetgeen in het formulier is vermeld.

Artikel 8

De minister geeft een beschikking binnen dertien weken na afloop van de voor het indienen van aanvragen vastgestelde periode.

Artikel 9

1. Indien op de aanvraag niet afwijzend wordt beslist, en deze een project betreft dat wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband, vermeldt de beschikking tot subsidieverlening een raming van de projectkosten per deelnemer in het samenwerkingsverband.

2. Elke deelnemer in het samenwerkingsverband is tot ten hoogste het naar rato van de voor hem geraamde projectkosten berekende bedrag aansprakelijk voor terugbetaling van de subsidie, voor zover de subsidie-ontvangers daartoe verplicht zijn.

Artikel 10

De minister beslist in ieder geval afwijzend op een aanvraag indien:

- a. de aanvraag niet voldoet aan deze regeling of de daarop berustende bepalingen;
- b. hij de projectkosten raamt op minder dan € 25 000;
- c. gegronde vrees bestaat dat de betrokkenen het project niet kunnen financieren.

Artikel 11

1. De minister wint omtrent de aanvragen waarop niet met toepassing van artikel 10 afwijzend is beslist, het advies in van de Adviescommissie Ruimtevaart Technologie Ontwikkeling.

2. De commissie geeft aan de minister

in ieder geval een negatief advies indien:

- a. aannemelijk is, dat het project ook zonder de subsidie zonder belangrijke vertraging zou worden uitgevoerd;
- b. onvoldoende vertrouwen bestaat in de technische en economische haalbaarheid van het project;
- c. onvoldoende vertrouwen bestaat dat de betrokkenen de capaciteiten hebben om het project naar behoren uit te voeren;
- d. van het project onvoldoende positieve gevolgen voor de Nederlandse economie te verwachten zijn;
- e. het project bij de in het derde lid bedoelde rangschikking minder dan 21 punten heeft behaald.

3. De commissie rangschikt de aanvragen zodanig, dat een project hoger gerangschikt wordt naar mate het:

- a. bijdraagt aan niet-incidentele ruimtevaartactiviteiten in Nederland van technologische, kennisintensieve aard;
- b. een op rendabele wijze voort te brengen technologisch product of dienst met marktperspectief behelst;
- c. bijdraagt aan het versterken van de samenhang met ESA en andere Europese organisaties in het kader van de ruimtevaart;
- d. nieuwe ontwikkelingen – binnen en buiten de ruimtevaart – in Nederland bevordert;
- e. kennis en technologie in Nederland op efficiënte en niet-incidentele wijze samenbrengt;
- f. bijdraagt aan het gebruik van ruimtevaart als middel voor het realiseren van overheidsdoelstellingen op terreinen als wetenschap, veiligheid, milieu, klimaat, mobiliteit, transport en zorg;
- g. bijdraagt aan de opbouw van kennis en technologie bij het midden- en kleinbedrijf.

4. De commissie bepaalt voorafgaand aan de rangschikking bedoeld in het derde lid met betrekking tot elk project binnen welke categorie producten of productieprocessen, bedoeld in artikel 1, tweede lid, de rangschikking zal plaatsvinden.

5. De mate waarin een project voldoet aan de in het derde lid genoemde criteria wordt per criterium uitgedrukt in een aantal punten oplopend van 1 tot en met 5.

4. De commissie bepaalt voorafgaand aan de rangschikking bedoeld in het derde lid met betrekking tot elk project binnen welke categorie producten of productieprocessen, bedoeld in artikel 1, tweede lid, de rangschikking zal plaatsvinden.

5. De mate waarin een project voldoet aan de in het derde lid genoemde criteria wordt per criterium uitgedrukt in een aantal punten oplopend van 1 tot en met 5.

Artikel 12

1. De minister beslist afwijzend op een aanvraag indien de Adviescommissie Ruimtevaart

Technologie Ontwikkeling een negatief advies heeft uitgebracht.

2. De minister verdeelt het beschikbare bedrag in de volgorde van rangschikking van de aanvragen door de commissie.

3. De minister kan afwijken van het tweede lid, indien een advies van de commissie in strijd met deze regeling dan wel niet op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen.

§ 3. Verplichtingen van de subsidie-ontvanger

Artikel 13

1. Op alle subsidie-ontvangers rusten de in de artikelen 14 tot en met 17 opgenomen verplichtingen, met dien verstande dat de in artikel 16 opgenomen verplichtingen slechts gelden voor de subsidie-ontvanger die als indiener van de aanvraag om subsidie in de zin van deze regeling is opgetreden.

2. De in de artikelen 14, 15 en 16 opgenomen verplichtingen gelden tot aan de dag waarop de subsidie wordt vastgesteld. De in artikel 17 opgenomen verplichtingen gelden totdat vijf jaren na die dag zijn verstreken.

Artikel 14

1. De subsidie-ontvanger voert het project uit overeenkomstig het projectplan waarop de subsidieverlening betrekking heeft en voltooit het uiterlijk op het bij de verlening bepaalde tijdstip, behoudens voorafgaande schriftelijke ontheffing van de minister voor het vertragen, het essentieel wijzigen of het stopzetten van het project.

2. De subsidie-ontvanger voert het project in Nederland uit, behoudens voorafgaande schriftelijke ontheffing van de minister voor gedeeltelijke uitvoering buiten Nederland.

3. Aan een ontheffing als bedoeld in het eerste of tweede lid kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 15

1. De subsidie-ontvanger voert een administratie die zodanig is ingericht, dat daaruit te allen tijde op eenvoudige en duidelijke wijze alle projectkosten kunnen worden afgelezen, gespecificeerd overeenkomstig de in artikel 4, eerste lid, onderscheiden kostensoorten, met dien verstande dat ter zake van de loonkosten een door middel van een sluitende tijdschrij-

ving vastgestelde urenverantwoording per werknemer aanwezig dient te zijn.
2. De subsidie-ontvanger doet onverwijld mededeling aan de minister van de indiening bij de rechtbank van een verzoek tot het op hem van toepassing verklaren van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, tot verlening van surseance van betaling aan hem of tot faillietverklaring van hem.

Artikel 16

De subsidie-ontvanger brengt steeds na afloop van een periode van drie maanden aan de minister schriftelijk verslag uit omtrent de uitvoering van het project, met inbegrip van een vergelijking van die uitvoering met het projectplan en de bij de subsidieverlening vermelde raming van de projectkosten.

Artikel 17

1. De subsidie-ontvanger draagt, behoudens voorafgaande schriftelijke ontheffing van de minister, met betrekking tot de resultaten van het project zorg voor:

- de tenaamstelling op eigen naam en de verwerving van rechten van intellectuele eigendom op de resultaten die daarvoor in aanmerking komen;
- de instandhouding van de onder a bedoelde rechten;
- de instandhouding van andere voor de uitvoering van het project van belang zijnde en door de uitvoering van het project opgedane kennis.

2. De subsidie-ontvanger stelt, behoudens voorafgaande schriftelijke ontheffing van de minister, niet ter beschikking van derden:

- rechten van intellectuele eigendom op de resultaten van het project;
- aanspraken op een intellectueel eigendomsrecht op de resultaten van het project;
- rechten die voortvloeien uit een aanvraag om een intellectueel eigendomsrecht op de resultaten van het project;
- niet door rechten van intellectuele eigendom beschermde resultaten van het project.

3. De subsidie-ontvanger brengt desgevraagd aan de minister verslag uit omtrent de toepassing van de resultaten van het project.

4. Aan een ontheffing als bedoeld in het eerste of tweede lid kunnen voorschriften worden verbonden.

§ 4. Voorschotten

Artikel 18

1. Op een subsidie ter zake waarvan een beschikking tot subsidieverlening geldt, kunnen op aanvraag van de subsidie-ontvanger door de minister voorschotten worden verstrekt.

2. Een voorschot wordt berekend naar rato van de gemaakte en betaalde projectkosten, voor zover deze nog niet eerder bij de verstrekking van een voorschot in aanmerking zijn genomen. In totaal zal het bedrag aan voorschotten niet groter zijn dan 80 procent van het bij de subsidieverlening vermelde maximale subsidiebedrag.

3. Bij de toepassing van het tweede lid worden de opslagen, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder b en c, geacht gemaakt en betaald te zijn voor zover de kosten waarover hij wordt berekend gemaakt en betaald zijn.

4. Een voorschot wordt slechts verstrekt, indien het bedrag aan voorschot ten minste € 5 000 bedraagt.

Artikel 19

1. Een aanvraag wordt ingediend gelijktijdig met het uitbrengen van een verslag als bedoeld in artikel 16.

2. De aanvraag wordt ingediend met gebruikmaking van het origineel van een ondertekend formulier, dat is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 2.

3. Indien de aanvraag een project betreft dat wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband, dient de deelnemer in het samenwerkingsverband die als indiener van de aanvraag om subsidie in de zin van deze regeling is opgetreden, de aanvraag mede namens de andere deelnemers in.

Artikel 20

De minister kan afwijzend beschikken op een aanvraag, indien de subsidie-ontvanger niet heeft voldaan aan ingevolge de subsidieverlening voor hem geldende verplichtingen.

§ 5. Subsidievaststelling

Artikel 21

1. De subsidie-ontvanger dient zijn aanvraag om subsidievaststelling in binnen dertien weken na het tijdstip waarop het project ingevolge artikel 14, eerste lid, moet zijn voltooid.

2. De aanvraag wordt ingediend met

gebruikmaking van het origineel van een ondertekend formulier, dat is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 3.

3. De aanvraag gaat, overeenkomstig hetgeen in het formulier is vermeld, vergezeld van:

- een eindverslag omtrent de uitvoering en de resultaten van het project,
- indien de projectkosten € 50 000 of meer bedragen, een accountantsverklaring die is opgesteld op de in het formulier aangegeven wijze.

Artikel 22

De minister geeft de beschikking tot subsidievaststelling binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag daartoe dan wel nadat de voor het indienen ervan geldende termijn is verstreken.

§ 6. Slotbepalingen

Artikel 23

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 24

Deze regeling wordt aangehaald als: Subsidieregeling prekwificatie ESA-programma's.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst, met uitzondering van de bijlagen, die ter inzage worden gelegd bij het Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart, Kluyverweg 1 te Delft.

Den Haag, 12 november 2003.

*De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst.*

Toelichting

Algemeen

De hoofdlijnen van het Nederlandse ruimtevaartbeleid zijn vastgelegd in een brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 12 juli 2001 (Kamerstukken II, 2000/01, 24 446, nr. 11). Hierin is aangegeven dat de politieke dimensie (Europese solidariteit en bijdragen aan onderzoek van mondiale vraagstukken van de ruimtevaart) bovenaan staat, direct gevolgd door de gebruikersdoelstelling (optimaal gebruik maken van ruimtevaart ten

behoefte van onderzoek en wetenschappelijke vraagstukken) en de industrieel technologische doelstelling (het genereren van technologische hoogwaardige kennis door bedrijfsleven en kennisinstellingen ten behoeve van innovatie en marktpositie). De uitwerking van deze hoofdlijnen ligt vast in de vervolgbrief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 5 oktober 2001 (Kamerstukken II 2001/02, 24 446, nr. 12).¹

Centraal uitgangspunt is dat ruimtevaartbeleid Europees of zelfs internationaal beleid is. Nederland draagt bij aan het tot stand brengen van een infrastructuur in de ruimte om onafhankelijke Europese toegang tot de ruimte te handhaven en doet in internationaal verband mee om ruimtevaart in te zetten om mondiale vraagstukken te onderzoeken en aan te pakken. Nederland wil zo goed mogelijk gebruik maken van de mogelijkheden die de Europese en internationale ruimtevaart biedt om kennis en informatie terecht te laten komen bij wetenschappers, instituten en bedrijfsleven.

Europese samenwerking is dus essentieel voor de ruimtevaart. Op Europees niveau krijgen de strategische en politieke invalshoeken van het ruimtevaartbeleid gestalte via de Commissie van de Europese Gemeenschappen. Begin 2003 heeft de Commissie een groenboek 'Europees Ruimtevaartbeleid' gepubliceerd, dat eind 2003 zal uitmonden in een actieplan voor het nader concretiseren van het Europese ruimtevaartbeleid.

De invulling van het ruimtevaartbeleid krijgt in Europees verband voornamelijk gestalte in het Europese Agentschap voor Ruimtevaart (ESA), waarin zestien lidstaten – waaronder Nederland – deelnemen. ESA vormt een efficiënte uitvoeringsorganisatie voor Europese ruimtevaartactiviteiten, die hoofdzakelijk in de vorm van R&D-programma's plaatsvinden. Deze programma's betreffen de ontwikkeling van nieuwe draagraketten in de Ariane-familie, nieuwe aardobservatie-, telecommunicatie-, navigatie- en wetenschappelijke satellieten, alsmede de Europese participatie in het Internationale Ruimtestationprogramma (ISS) en micrograviteitsonderzoeksprogramma's.

In algemene zin richten deze programma's, die gezamenlijk door de lidstaten worden gefinancierd, zich op onderzoek naar en ontwikkeling van nieuwe technologieën en toepassingen voor ruimtevaart en staan ze open voor deelname door wetenschap, gebruikers en industrie. De voor de deelname in ESA-programma's benodigde technologische kennis en capaciteiten worden voor een deel via technologieprogramma's van ESA gegenereerd. De ontwikkelingskosten in ruimtevaart zijn echter te omvangrijk om volledig via ESA te kunnen worden ondersteund. Dit komt door de niet-aardse omgeving waarin ruimtevaart plaatsvindt, die hoge eisen stelt aan materiaal en apparatuur, in termen van betrouwbaarheid, veiligheid en levensduur. Destijds is daarom in ESA-verband besloten dat stimulering van de voor participatie in ESA-programma's benodigde industriële technologische kennis en capaciteiten een grotendeels nationale aangelegenheid is

Een dergelijke nationale stimulering vormt van oudsher ook een onderdeel van het Nederlandse ruimtevaartbeleid; vanaf de zeventiger jaren in de vorm het zogenaamde Nationale Ruimtevaarttechnologieprogramma (NRT). In 2002 is besloten om dit programma om te zetten in een subsidieregeling conform de eisen van de Algemene wet bestuursrecht. In feite is de voorliggende subsidieregeling daarmee te zien als een gewijzigde voorzetting van bedoelde nationale stimulering.

De wenselijkheid van continuering van deze beleidslijn is bevestigd in de evaluatie van het ruimtevaartbeleid in 2001. Hiertoe is vervolgens besloten in de eerder genoemde brief van 12 oktober 2001 aan de Tweede Kamer met als achterliggende overweging om zodoende Nederlandse ruimtevaartbedrijven en kennisinstellingen een verbeterde positie te verschaffen in het verwerven van ruimtevaartopdrachten in internationaal verband, in het bijzonder in ESA-programma's.

In dit kader speelt ook de volgende overweging een rol. Een kenmerkend mechanisme in ESA-programma's is het principe van 'juste retour' (geografische teruggave), op basis waarvan ESA bij de verdeling van de werkpakketten over de lidstaten rekening moet houden met de contributiebijdragen van de lidstaten aan een

ESA-programma. Ook hiervoor is het van belang dat de ruimtevaartindustrie en -kennisinstellingen van een lidstaat dan wel over de benodigde technologische kennis en capaciteiten kunnen beschikken om de werkpakketten goed en efficiënt te kunnen uitvoeren. Innovatieve kennis bij de Nederlandse ruimtevaartbedrijven en -kennisinstellingen is dus essentieel om ervoor te zorgen dat Nederland zoveel mogelijk profijt trekt van zijn investeringen in de ruimtevaart.

Uitgangspunt voor het stimuleren van innovatieve kennis op het vlak van ruimtevaarttechnologie vormen de kansrijke producten en diensten, die de Nederlandse industrie te bieden heeft aan de Europese institutionele ruimtevaartmarkt (ESA). Om deze kansrijke producten en diensten te identificeren zijn de Nederlandse industriële ruimtevaartactiviteiten beoordeeld op basis van een achttal criteria en, mede op basis van een advies van het Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart (NIVR), vervolgens gerubriceerd naar 4 prioriteitsgebieden, 6 kansrijke activiteiten en een categorie overige ruimtevaartactiviteiten.

Prioriteitsgebieden zijn:

- zonnepanelen
- aardobservatie-instrumenten en wetenschappelijke instrumenten
- een nieuwe specialiteit voor telecommunicatie- en navigatiesatellieten
- hoogwaardige onderdelen voor lanceervoertuigen

Kansrijke ruimtevaartactiviteiten zijn:

- structuren voor lanceervoertuigen
- structuren voor re-entryvoertuigen
- systemen voor voortstuwing van satellieten of onderdelen daarvan
- ontstekers voor raketmotoren
- micrograviteit payloads
- software voor test en simulatie

Overige ruimtevaartactiviteiten:

- stand- en warmteregeling voor satellieten

Deze regeling is gebaseerd op de Kaderwet EZ-subsidies en wordt namens de Minister van Economische Zaken uitgevoerd door het NIVR, Kluyverweg 1 te Delft. Daar zijn ook de formulieren, bedoeld in de artikelen 7, tweede lid, 19, tweede lid, en 21, tweede lid, verkrijgbaar.

De zakelijke inhoud van het voorgenomen besluit is bij brief van 22 september 2003 meegedeeld aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II 2003/04, 24 446, nr.21).

Artikelen

Artikel 1

Op grond van deze regeling kan subsidie worden verstrekt voor projecten, bestaande uit industrieel technologisch onderzoek of pre concurrentiële ontwikkeling. De beide stadia van het traject van onderzoek en ontwikkeling zijn in dit artikel gedefinieerd overeenkomstig de Communautaire kaderregeling inzake staatssteun voor onderzoek en ontwikkeling (PbEG 1996, C 45).

Industrieel onderzoek is verder van de institutionele ruimtevaartmarkt verwijderd dan pre concurrentiële ontwikkeling. Het is gericht op het leggen van de kennisbasis die nodig is om vervolgens op een specifiek product gericht, toegepast onderzoek en uiteindelijk ontwikkelingsactiviteiten uit te kunnen voeren.

Pre concurrentiële ontwikkeling staat het dichtst bij de ruimtevaartmarkt. Het omvat nog de fabricage van een eerste prototype dat niet voor commerciële doeleinden kan worden aangewend. Voorts kan daar onder de conceptuele formulering en het ontwerp van alternatieve producten, processen of diensten worden verstaan en eerste demonstratie- of modelprojecten, voor zover deze projecten niet voor industriële toepassing of commerciële exploitatie kunnen worden gebruikt of geschikt gemaakt. Onder pre concurrentiële ontwikkeling wordt niet verstaan routinematige of periodieke wijzigingen van bestaande producten, productielijnen, fabricageprocessen of diensten en andere courante werkzaamheden, zelfs indien deze wijzigingen verbeteringen zijn.

De belangrijkste kennisinstellingen in het kader van deze regeling zijn de technische universiteiten, TNO en het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (NLR).

Artikel 2

Dit artikel bevat, tezamen met de afwijzingsgronden van artikel 10 en de toetsingscriteria van artikel 11, de criteria voor het verstrekken van subsidie. Centraal in de criteria staat, dat

het moet gaan om een project in de zin van deze regeling. Dit impliceert dat moet worden voldaan aan alle in de van toepassing zijnde definities van artikel 1 opgenomen elementen.

Projecten moeten worden uitgevoerd door een ondernemer, door onderzoekinstellingen of door een samenwerkingsverband. In dat laatste geval is sprake van het uitvoeren van het project voor gezamenlijke rekening en risico. De samenwerking moet zijn gebaseerd op een overeenkomst. Ingevolge artikel 7 moet de overeenkomst bij de aanvraag worden gevoegd.

De bepaling van het tweede lid, dat de subsidie wordt verstrekt aan de deelnemers gezamenlijk impliceert, dat de subsidie wordt berekend over alle projectkosten. De verdeling van de als één bedrag vastgestelde subsidie onder de deelnemers is een zaak van de deelnemers onderling. De betaling geschiedt aan één van hen, die mede namens de anderen de aanvraag heeft ingediend. De kostenverdeling tussen de deelnemers in het samenwerkingsverband is, zoals uit artikel 9, tweede lid blijkt, van belang ingeval van eventuele terugvordering van de subsidie.

Het is mogelijk, dat een project op grond van meer dan één regeling voor subsidie in aanmerking kan komen. Dat kan een regeling van een ander ministerie zijn, maar ook binnen het stimuleringsinstrumentarium van het Ministerie van Economische Zaken is het niet uitgesloten. Omdat het ongewenst is dat ten behoeve van één project een beroep gedaan kan worden op meerdere subsidie-instrumenten van het Ministerie van Economische Zaken, is in het derde lid, onder a, erin voorzien, dat slechts op grond van één regeling subsidie wordt verstrekt. Medesubsidiëring van een project door andere bestuursorganen dan de Minister van Economische Zaken leidt niet tot afwijzing van een aanvraag. Wel bevat artikel 3, tweede lid, een anti-cumulatieregeling ter zake.

Aan onderdeel b van het derde lid ligt de gedachte ten grondslag, dat alleen subsidie gegeven moet worden voor projecten waarvan mag worden aangenomen dat zij zonder subsidie niet tot stand zullen komen. Dat is in principe niet het geval indien een aanvrager reeds vóór de aanvraag verplichtingen heeft aangegaan ter zake

van de uitvoering van het project. Dit sluit niet uit, dat de aanvrager kosten mag maken of verplichtingen mag aangaan ter voorbereiding van het project. Tot de voorbereidingskosten kunnen worden gerekend de kosten van engineering of leges van vergunningen. Het betekent ook niet, dat een aanvrager met de daadwerkelijke aanschaf moet wachten, totdat hij een beslissing op zijn aanvraag verkregen heeft. Als hij het risico van het niet krijgen van een positieve beschikking wil nemen, mag hij, na het indienen van de aanvraag, verplichtingen tot aangaan. De regeling geeft hem echter ook de mogelijkheid om eerst zekerheid omtrent de subsidieverlening te verkrijgen, voordat hij dergelijke verplichtingen aangaat.

In artikel 4, vijfde lid, is voor het aanvangsjaar een uitzondering op dit uitgangspunt gemaakt.

Artikel 3

Bij de subsidieverlening wordt het bedrag van de subsidie niet vermeld, maar wel – met een verwijzing naar deze regeling – de wijze waarop dit bedrag wordt bepaald en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld.

Voor de toepassing van het tweede lid wordt een vermindering van af te dragen belasting in verband met speur- en ontwikkelingswerk niet als subsidie beschouwd. Bekostiging van onderwijs en onderzoek door een bestuursorgaan wordt er wel toe gerekend. Onder subsidies worden ook garanties en kredieten verstaan. Voor zover zo'n bekostiging of subsidiëring uit anderen hoofde geschiedt ter zake van de projectkosten wordt daarmee rekening gehouden bij de verlening en bij de vaststelling van de subsidie in die zin, dat het bedrag ervan in mindering wordt gebracht op de subsidie op grond van artikel 3, eerste lid, voor zover dat nodig is om te voorkomen dat het totale bedrag aan subsidie meer bedraagt dan het ingevolge het eerste lid geldende percentage van de projectkosten.

Ingevolge het derde lid worden alle bijdragen van derden ter zake van de projectkosten op deze kosten in mindering gebracht. Daarbij moet met name worden gedacht aan bijdragen van ESA en van belanghebbende buitenlandse bedrijven. Het gaat hier niet om bijdragen van deelnemers aan een samenwerkingsverband.

Artikel 4

In dit artikel is een omschrijving van de projectkosten opgenomen, die in aanmerking worden genomen bij de toepassing van artikel 3. Daarnaast is deze omschrijving van belang voor de toepassing van artikel 15, eerste lid, en artikel 18.

Bij de bepaling van de loonkosten wordt, zoals gebruikelijk, uitgegaan van het loon, zoals dat moet worden ingevuld op de loonstaat, die door de werkgever moet worden bijgehouden ingevolge de Wet op de loonbelasting. Hierbij gaat het om het directe personeel; dat is het personeel dat rechtstreeks productieve arbeid verricht ten behoeve van het project. De arbeidsuren van dit personeel dienen verantwoord te worden. Daartoe is in artikel 15, eerste lid, de verplichting opgenomen een sluitende tijdschrijving bij te houden. Daarbij wordt uitgegaan van 1500 productieve uren per jaar. Onder sociale lasten worden verstaan de werkgeverslasten ter zake van sociale verzekering, vervroegd uittreden en pensioen.

Onder aangeschafte apparatuur wordt niet alleen apparatuur verstaan die is verworven door koop, maar ook door met koop gelijk te stellen rechtsfiguren waarbij de eigendom, althans de economische eigendom, bij de aanschaffer komt te liggen. Daarbij moet met name gedacht worden aan 'financial lease'. Het gaat dan om gevallen waarin het economisch risico berust bij de lessee, de overeenkomst niet opzegbaar is en de lessee na afloop van de overeenkomst het recht heeft de apparatuur om niet of nagenoeg om niet in eigendom te verwerven.

Bij de toerekening van de kosten van machines en apparatuur wordt uitgegaan van de door de belastingdienst geaccepteerde afschrijvingstermijnen of, in geval van lease, van de betaalde leasetermijnen. Deze worden in aanmerking genomen, voor zover zij zijn toe te rekenen aan het project. Dat geschiedt naar evenredigheid van de tijd gedurende welke de machines worden gebruikt voor het project en gerelateerd aan de normale bezetting, op basis van een controleerbare registratie. Met 'normale bezetting' wordt bedoeld het aantal prestatie-eenheden (draai-uren/producten) dat de desbetreffende machines en apparatuur volgens een realistische inschatting van het management van de onderne-

ming over de totale levensduur van het object gemiddeld jaarlijks levert.

Het voorgaande heeft tot gevolg dat, bij een controleerbare tijdsregistratie als bedoeld in artikel 4, tweede lid, de kosten van het gebruik van machines en apparatuur, die niet uitsluitend voor het project worden benut, worden berekend op basis van artikel 4, eerste lid, onder a, 2°. Indien geen controleerbare tijdsregistratie van het gebruik van de machines en apparatuur is bijgehouden, kunnen de kosten van deze machines en apparatuur niet afzonderlijk als projectkosten in aanmerking worden genomen maar worden zij geacht te vallen onder de opslag voor algemene kosten, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder b.

Machines en apparatuur die uitsluitend voor het project worden aangeschaft en benut, worden als zodanig als projectkosten in aanmerking genomen op grond van artikel 4, eerste lid, onder a, 2°, zonder de noodzaak van een evenredige tijdstoerekening.

Onder verbruikte materialen worden stoffen verstaan die bestemd zijn voor eenmalig gebruik ten behoeve van het project en die na be- of verwerking geen zelfstandige zaak meer zijn. Onder de kosten hiervan worden ook begrepen de kosten van verloren productie bij beproevingen. Een prototype of pilotplant valt derhalve niet onder dit begrip verbruikt materiaal, omdat dit wel zelfstandige zaken zijn.

Hulpmiddelen zijn zelfstandige zaken die speciaal voor het project worden aangeschaft, niet langer dan gedurende het project worden gebruikt en na afloop van het project niet meer bruikbaar zijn. Hierbij valt bij voorbeeld te denken aan proefmatrizen.

Indien een deel van de activiteiten van het project wordt uitbesteed, kunnen uiteraard ook de aan derden verschuldigde kosten aan het project worden toegerekend.

Voorbeelden zijn de kosten ter zake van studies en ontwikkelingsactiviteiten en de aanschaf van kennis en intellectuele eigendomsrechten alsmede ter zake van de bescherming van die rechten. Hierbij kan gedacht worden aan aankoop van niet publiek toegankelijke technische know how, octrooiaanvragen, octrooiaanbieden, verwerving van licenties onder octrooi, maar ook aan depot van gebruiksmodellen, verwerving van

kwekersrecht of van de erop betrekking hebbende gebruiksrechten.

Kosten van juridische procedures, zoals inbreukprocedures, vallen niet onder de projectkosten.

Onder aan derden verschuldigde kosten vallen ook de buitenlandse reis- en verblijfkosten.

In het derde lid is het toepassen van winstopslagen bij transacties binnen een groep aan voorwaarden verbonden. Deze worden alleen in aanmerking genomen als het bedrijfsactiviteiten betreft die het lid van de groep normaal gesproken nagenoeg uitsluitend ten behoeve van derden verricht.

Kosten ter verkrijging van een accountantsverklaring worden niet aan het project toegerekend.

Voor kosten die in redelijkheid niet als noodzakelijk kunnen worden beschouwd wordt geen subsidie verleend. Ingevolge artikel 4:46, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) blijven deze kosten bij de subsidievaststelling buiten beschouwing. Dit artikel kan een rol spelen bij constructies waarbij aan de subsidie-ontvanger door een onderneming onevenredige kosten in rekening worden gebracht.

Artikel 6

Artikel 6 voorziet in de instelling van zogenaamde tenderperioden, waarbinnen aanvragen moeten worden ingediend, die vervolgens onderling worden vergeleken en waarop gelijktijdig wordt beslist.

Artikel 7

De in het tweede lid bedoelde aanvraagformulieren zijn verkrijgbaar bij het NIVR te Delft.

In het aanvraagformulier wordt vermeld welke bescheiden met het formulier moeten worden meegezonden. Daaronder is in ieder geval een projectplan. Op basis daarvan wordt het project beoordeeld. Daarom dient het in detail uitgewerkt te zijn. Het is van groot belang dat uit het projectplan blijkt dat het project goed is doordacht en uitgewerkt. Dit komt onder meer tot uitdrukking in een heldere projectdoelstelling, een omschrijving van de verwachte technische knelpunten en risico's, de voorgestelde aanpak, de fasering van het ontwikkelingsproject, de expertise van de projectbemanning en een duidelijke omschrijving van de noodza-

kelijke randvoorwaarden voor en de uiteindelijke perspectieven van het project. Bij het projectplan hoort een begroting.

Ingeval van een samenwerkingsverband moeten aanvragen ook vergezeld gaan van de overeenkomst, waarin de samenwerking is geregeld. In het aanvraagformulier zal moeten worden vermeld welke onderwerpen in de overeenkomst ten minste moeten zijn geregeld.

Gedacht moet worden aan onderwerpen als:

- de deelnemers in het samenwerkingsverband,
- de doelstelling van de samenwerking,
- de wijze van samenwerking tussen de verschillende deelnemers,
- de duur van de samenwerking,
- de rechthebbende op de projectresultaten,
- de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemers,
- de verdeling van de subsidie over de deelnemers.

Ingeval van een samenwerkingsverband gelden alle deelnemers in het verband als aanvrager en – indien subsidie wordt verleend – subsidieontvanger. Ingevolge het derde lid dient één der deelnemers in het samenwerkingsverband mede namens de andere deelnemers de aanvraag in te dienen. Dat impliceert, dat bij de aanvraag machtigingen van de andere deelnemers moeten zijn gevoegd. Ook de uitbetaling van voorschotten en de procedure betreffende de subsidievaststelling lopen via deze zogenaamde penvoerder. De machtiging tot het indienen van de aanvraag kan ook in bovenbedoelde overeenkomst worden geregeld.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt de termijn waarbinnen de minister moet hebben besloten op de aanvraag. Als de beschikking niet binnen die termijn kan worden genomen, stelt de minister de aanvrager daarvan in kennis en noemt daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beschikking tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, eerste lid, Awb).

Artikel 10

In dit artikel zijn de afwijzingsgronden opgenomen. Daarnaast kan ook afwijzend moeten worden beslist op grond van artikel 7 van de Kaderwet

EZ-subsidies, indien subsidieverstrekking in strijd zou zijn met ingevolge een verdrag voor de staat geldende verplichtingen, of op grond van artikel 4:35 van de Awb. Afwijking op grond van dit laatste artikel is mogelijk indien gegronde vrees bestaat dat de activiteiten niet zullen plaatsvinden, dat niet aan de aan de subsidieverlening verbonden verplichtingen zal worden voldaan, of dat niet op behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal worden afgelegd, bij onjuiste of onvolledige gegevensverstrekking indien dat geleid zou hebben tot een onjuiste beschikking en ingeval van faillissement, surseance van betaling of van toepassing verklaring van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, of indien een verzoek daartoe is ingediend.

In de eerste plaats zal een aanvraag op grond van artikel 10 worden afgewezen, indien zij niet voldoet aan enige bepaling van deze regeling. De belangrijkste daarvan zijn in dit verband de artikelen 1 en 2.

Onderdeel b stelt een minimumbedrag aan projectkosten vast, opdat de uitvoering van de regeling niet te zeer belast wordt met aanvragen voor al te kleine projecten.

Artikel 11

De Adviescommissie prekwificatie ESA-programma's adviseert over de aanvragen waarop niet reeds met toepassing van artikel 10 afwijzend wordt beslist. In het tweede lid zijn de gronden opgenomen die steeds leiden tot een negatief advies.

De grond, genoemd in het tweede lid, onder a, komt voort uit de overweging, dat er alleen aanleiding is subsidie te verstrekken indien niet op andere wijze in de financiering van het project kan worden voorzien.

De in het tweede lid onder b en c genoemde gronden voor een negatief advies betreffen de slaagkans van het project. Daarbij worden ook betrokken de belemmeringen en mogelijkheden, voortvloeiend uit regelgeving, normen, certificatie en activiteiten gericht op de aanpassing daarvan. Daarnaast zal het project ook financieel gezond moeten zijn en zal de projectuitvoerder moeten beschikken over de benodigde organisatorische en technisch-wetenschappelijke kwaliteiten.

Bij de in het derde lid bedoelde rangschikking hanteert de adviescom-

missie een puntensysteem. Een project kan per criterium één tot en met vijf punten scoren. In verband met de gewenste kwaliteit van de projecten wordt een ondergrens bepaald op (zeven maal drie punten is) éénentwintig punten.

Vervolgens rangschikt de commissie de aanvragen aan de hand van de criteria, genoemd in het derde lid.

Met de bijdrage van het project aan duurzame ruimtevaartactiviteiten in Nederland van technologische, kennisintensieve aard wordt bedoeld op niet-incidentele, hoogwaardige activiteiten in Nederland.

Bij het criterium dat een project een op rendabele wijze voort te brengen technologisch product of dienst met marktperspectief behelst dient er zicht te zijn op het leveren van een technologie gedreven product of dienst waarvoor geen verdere financiële ondersteuning voor de levering van het product of de dienst nodig is én waarvoor marktvooruitzichten bestaan.

Het criterium versterken van de samenhang met ESA en andere Europese organisaties in het kader van ruimtevaart ziet op samenhang met activiteiten binnen lopende en toekomstige ESA-programma's of met die van andere Europese ruimtevaartpartners, waarbij met name wordt bedoeld op harmonisatie van activiteiten in EU-verband.

Bij het bevorderen van nieuwe ontwikkelingen – binnen en buiten de ruimtevaart – in Nederland wordt gedacht aan kennis en technologie die leiden tot innovatie, waarbij spin-inmogelijkheden (kennis en technologie gerealiseerd buiten de ruimtevaart) en spin-offmogelijkheden (kennis en technologie gerealiseerd binnen de ruimtevaart) sleutelfactoren zijn voor het uitvoeren van het project en de vervolgvactiteiten.

Bij samenbrengen van bedrijven en kennisinstellingen wordt getoetst of het samenbrengen leidt tot een nuttige bundeling van bestaande kennis en kunde die al in Nederland aanwezig is.

Tenslotte wordt bezien hoe een activiteit bijdraagt aan de opbouw van kennis en technologie en daarmee de innovatiekracht bij het midden- en kleinbedrijf.

Artikel 12

De Adviescommissie prekwificatie

ESA-programma's adviseert de minister subsidie te verlenen in de volgorde van rangschikking. De minister zal in de regel dit advies volgen. Dit betekent dat de minister, beginnend met de hoogst gerangschikte aanvraag, subsidies verleent totdat het plafond is bereikt. Hij wijst aanvragen af voor zover het subsidieplafond door het totaal van door de commissie hoger gerangschikte aanvragen is bereikt, dan wel door verlening van de gevraagde subsidie zou worden overschreden.

Indien blijkt dat het advies van de commissie in strijd is met deze regeling of niet op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, biedt het derde lid een mogelijkheid om van het advies af te wijken.

Indien een aanvraag is afgewezen als gevolg van het niet behalen van de vereiste éérentwintig punten dan wel als gevolg van een te lage rangschikking ten opzichte van het subsidieplafond, kan de aanvraag bij een volgende gelegenheid opnieuw in de beoordeling worden betrokken. Daartoe is wel vereist dat de aanvraag, eventueel verbeterd, opnieuw wordt ingediend.

Artikel 13

Dit artikel en de vier erop volgende artikelen bevatten bepalingen omtrent de verplichtingen voor de subsidie-ontvanger.

Artikel 14 vormt, tezamen met artikel 2, de kern van de onderhavige regeling. De projecten moeten ook daadwerkelijk worden uitgevoerd binnen de in de beschikking tot subsidieverlening vermelde periode. Het is de bedoeling de beschikbare subsidie-middelen te gebruiken voor die projecten, die binnen een redelijke periode bijdragen aan de doelstellingen van deze regeling. In gevallen waarin verzocht wordt om ontheffing voor het vertragen of stopzetten van het project zal deze doelstelling dan ook afgewogen worden tegen hetgeen de verzoeker als zijn belangen naar voren brengt. Daarbij zal mede een rol spelen in hoeverre de feiten die de vertraging hebben veroorzaakt zijn ontstaan door toedoen van de betrokkene zelf.

Artikel 17

De in dit artikel genoemde verplichtingen strekken ertoe te verzekeren dat ondernemers de opgebouwde

voorsprong ook jegens derden in stand kunnen houden. Zo kan bovendien worden voorkomen dat commercialisatie van de resultaten van het project negatief wordt beïnvloed, hetzij wegens ontbreken van enige rechtsbescherming, hetzij omdat anderen eerder rechtsbescherming hebben verworven voor vergelijkbare of overeenkomstige resultaten.

De kosten die zijn verbonden aan het instandhouden van rechten van intellectuele eigendom komen voor rekening van de subsidie-ontvanger. Zij maken geen deel uit van de projectkosten.

De in het derde lid opgenomen verplichting om desgevraagd aan de minister verslag uit te brengen omtrent de toepassing van de resultaten van het project is ingegeven door de gedachte dat op die wijze inzicht verworven kan worden in de doeltreffendheid en de effecten van de subsidies in de praktijk, hetgeen van belang kan zijn voor het uitvoering geven aan de verslagverplichting, opgenomen in artikel 5 van de Kaderwet EZ-subsidies.

Artikel 18

Dit artikel voorziet in de behoefte aan voorschotten op de subsidie. Een voorschot kan op grond van artikel 18, eerste lid, in verbinding met de artikelen 19, eerste lid, en 16, éénmaal per kwartaal worden verstrekt, met dien verstande dat een minimum van € 5 000 geldt.

In het eerste lid is bepaald dat een voorschot wordt verstrekt op een subsidie terzake waarvan een verleningsbeschikking geldt. Dat impliceert dat, zolang aan een verlening een opschortende voorwaarde verbonden is, geen voorschotten worden verstrekt.

De bepaling in het tweede lid, dat een voorschot wordt berekend naar rato van de gemaakte en betaalde kosten impliceert, dat per voorschot de gemaakte en betaalde kosten worden vermenigvuldigd met een breuk, waarvan de teller gevormd wordt door het maximale subsidiebedrag en de noemer door het bedrag van de raming van de projectkosten. Beide bedragen worden bij de subsidieverlening vermeld.

Artikel 21

De in dit artikel opgenomen verplichtingen zijn noodzakelijk om tot een

tijdige en deugdelijke vaststelling van het bedrag van de subsidie te kunnen komen.

Het formulier waarmee de aanvraag tot subsidievaststelling moet worden ingediend, is zodanig ingericht, dat de subsidie-ontvanger met het invullen van het formulier kan voldoen aan de ingevolge artikel 4:45 van de Awb op hem rustende verplichtingen om aan te tonen dat de gesubsidieerde activiteiten hebben plaatsgevonden en om rekening en verantwoording af te leggen omtrent de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten, voor zover deze voor de vaststelling van de subsidie van belang zijn. In het formulier voor een aanvraag tot vaststelling van het bedrag van de subsidie zal worden vermeld op welke onderwerpen in een eindverslag als bedoeld in artikel 21, derde lid, dient te worden ingegaan. Gedacht moet worden aan onderwerpen als:

- de inhoudelijke resultaten van het project alsmede een eindconclusie ten aanzien van de mate waarin het project, gelet op de doelstelling ervan, als geslaagd kan worden beschouwd,
- de technische problemen die tijdens het project gerezen zijn en de wijze van oplossing van deze problemen,
- de stand van zaken met betrekking tot eventuele octrooiaanvragen,
- de commerciële vooruitzichten van het project.

Artikel 22

De vaststelling van het subsidiebedrag is geregeld in de artikelen 4:42 tot en met 4:47 van de Awb. Dit artikel regelt slechts de termijn waarbinnen het besluit ter zake genomen wordt. Als het besluit niet binnen die termijn kan worden genomen, stelt de minister de aanvrager daarvan in kennis en noemt daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, eerste lid, Awb).

Ingevolge artikel 4:44, derde lid, van de Awb kan, indien de aanvraag tot subsidievaststelling niet is ingediend binnen de in artikel 21, eerste lid, bedoelde termijn, de minister de subsidie-ontvanger een termijn stellen waarbinnen de aanvraag alsnog moet worden ingediend. In verband daarmee wordt in dit artikel niet verwezen naar de in artikel 21 bedoelde termijn, maar wordt gesproken over 'de

voor het indienen ervan geldende termijn?

De hoofdregel van artikel 4:46 van de Awb is, dat vaststelling plaats vindt overeenkomstig de verlening. Daarbij moeten, nu daarbij niet het bedrag van de subsidie wordt vermeld, de wel in de verleningsbeschikking vermelde wijze waarop dit bedrag wordt bepaald en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld in aanmerking worden genomen.

Ingevolge artikel 4:46, tweede lid, van de Awb kan het subsidiebedrag in vier gevallen lager worden vastgesteld:

- a. indien de activiteiten niet of niet geheel hebben plaatsgevonden;
- b. indien de subsidie-ontvanger niet heeft voldaan aan zijn verplichtingen;
- c. indien de subsidie-ontvanger onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en dat geleid heeft tot een onjuiste verleningsbeschikking;
- d. indien de subsidieverlening anderszins onjuist was en de subsidie-ontvanger dit wist of behoorde te weten.

*De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst.*

¹ Zie voor de programmatische invulling van deze uitwerking de Kamerstukken 2002/03, nrs. 17, 18 en 19.